

IZVJEŠTAJ O PROVEDENIM PARTICIPATIVNIM AKTIVNOSTIMA

**PLANA UPRAVLJANJA
POVIJESNOM JEZGROM
GRADA ZADRA**

IMPRESSUM

Naručitelj

Grad Zadar

Narodni trg 1, 23000, Zadar

Izrađivač

Urbanex

Boktuljin put 26, 21 000 Split

Vlaška 95, 10 000 Zagreb

2021.

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Izvještaj s provedenih radionica	1
2.1. Fokus grupa 1 – Svakodnevni život u povijesnoj jezgri.....	1
2.2. Fokus grupa 2 – Gospodarstvo i održivost.....	5
2.3. Fokus grupa 3 – Kultura i upravljanje zaštićenom baštinom	8
3. Izvještaj sa sastanka radne skupine	11
4. Izvještaj o odgovorima prikupljenim u online obrascu za sudionike fokus grupa	12

1. Uvod

Suvremeni razvoj utemeljen na turističkim aktivnostima uvelike utječe na povećanje prostornih i sektorskih pritisaka na priobalne gradove u Hrvatskoj, uključujući i povijesnu jezgru Grada Zadra. Pomanjkanje sveobuhvatnog održivog pristupa u upravljanju povijesnom jezgrom dovelo je do potrebe za izradom Plana upravljanja povijesnom jezgrom Grada Zadra, što je ujedno i potreba UNESCO-vih lokaliteta svjetske baštine. Nositelj izrade Plana upravljanja je Grad Zadar.

Prilikom izrade Plana upravljanja održane su radionice i radni sastanci kako bi se što bolje uvidjele potrebe Grada Zadra. Glavni zaključci održanih radionica i sastanaka okupljeni su u ovom izvještaju.

2. IZVJEŠTAJ S PROVEDENIH RADIONICA

U sljedećim poglavljima dani je izvještaj s održanih fokus grupa. Ukupno je održano tri fokus grupe od kojih je svaka bila orijentirana na određenu temu.

2.1. Fokus grupa 1 – Svakodnevni život u povijesnoj jezgri

Predmet istraživanja: prometna infrastruktura, vodovodna, odvodna i komunikacijska infrastruktura, zaštita od rizika, odgoj i obrazovanje, sport, zdravstvo, socijalna skrb te civilni sektor

Mjesto i vrijeme održavanja: Grad Zadar, 28. listopada 2021., 9:00 – 10:45

Izazovi:

- Kontinuirano pada broj stanovnika u povijesnoj jezgri Grada Zadra (iseljavanje).
- Neiskorišteni gradski prostori koji predstavljaju veliki potencijal kod provedbe demografskih politika.
- Pad broja polaznika predškolskih i osnovnoškolskih ustanova.
- Vrtićki objekti zahtijevaju obnovu i modernizaciju.
- Nedostatak sadržaja za lokalno stanovništvo izvan turističke sezone.
- Nedostatak sportsko-rekreacijskih sadržaja za stanovništvo grada te nedostatak školske sportske dvorane u OŠ Petar Preradović.
- Prisilno iseljavanje studenata na početku turističke sezone radi iznajmljivanja apartmana.
- Visoka cijena najma stana za studente zbog razvijenog turizma.
- „Izumiranje“ grada zbog turizma. Premještanje usluga iz centra grada – problem turistifikacije jezgre
- Pretjerane gužve i buka za vrijeme turističke sezone na području jezgre.
- Parking predstavlja veliki izazov na području povijesne jezgre.
- Javni prijevoz nije na potrebnoj razini razvijenosti.
- Slaba razvijenost mreže vatrogasnih pristupa te nepoštivanje vatrogasnih koridora zbog čega su smanjene mogućnosti za brzu intervenciju.
- Zastarjela mreža hidranata.

Izvještaj o provedenim participativnim aktivnostima

- Kod izgradnje su korišteni lako zapaljivi materijali te se nosivi elementi protežu u susjedne zgrade zbog čega je dodatno povećana opasnost od požara.

Potencijali/potrebe:

- Kako bi se smanjilo iseljavanje stanovništva s prostora povijesne jezgre grada, predlaže se provođenje određenih demografskih mjera.
- Gradska imovina koja je trenutno napuštena, može se prenamijeniti u stanove za mlade obitelji.
- U gradu postoji puno manjih dvorišta, u sklopu zgrada, koje je potrebno obnoviti i urediti u prostore za obitelji.
- Postoji mogućnost za prenamjenu apartmana niže kategorije u studentske stanove čime bi se omogućilo cjelogodišnje korištenje tih prostora, a riješio bi se problem stanovanja studenata.
- U gradu postoje javne zelene površine (Kapetanski park, Park Vladimira Nazora) u kojima bi se mogli urediti sportsko-rekreativni sadržaji za stanovništvo.
- Potrebno je omogućiti rad trgovina na prostoru Poluotoka tijekom cijele godine kako lokalno stanovništvo ne bi moralo napuštati Poluotok za nabavku osnovnih namirnica.
- Stanovnicima Poluotoka potrebno je ponuditi manifestacije i tijekom zime, a ne samo kad je turistička sezona.
- Potrebno je obnoviti i modernizirati vrtiće na Poluotoku kako bi postali atraktivni za mlade obitelji.
- Kako bi se omogućilo više sadržaja za obitelji s djecom, predloženo je otvaranje galerijskog prostora za izložbu dječjih radova.
- Potrebno je njegovati daljnju suradnju odgojno-obrazovnih i kulturnih ustanova.
- Otvaranjem novih smjerova na sveučilištu te uređenjem infrastrukture za studente (parkovi, javni prostori za učenje i sl.) povijesna jezgra oživjela bi i izvan turističke sezone.
- Kako parking predstavlja veliki problem u povijesnoj jezgri, predloženo je premještanje parkinga na rubove povijesne jezgre i formiranje besplatnog javnog prijevoza koji bi stanovnicima Poluotoka omogućio brže kretanje kroz Poluotok.
- Suradnja projekatnata i vatrogasne postrojbe (konzultacije) pri izgradnji novih sadržaja te edukacija stanovništva o važnosti osiguranja vatrogasnih pristupa, smanjila bi požarnu opasnost u povijesnoj jezgri.
- Iako postoji mreža hidranata, potrebno je provjeriti njezino stanje, kapacitete i ispravnost.

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

PLAN UPRAVLJANJA POVIJESNOM JEZGROM GRADA ZADRA

POTPISNA LISTA FOKUS GRUPA

FG1 SVAKODNEVNI ŽIVOT U JEZGRI

Kneževa Palača, Zadar, 16. rujna u 09.00

R.br.	Ime i prezime	Institucija/Organizacija	Kontakt	Potpis
1	VESNA IVIČIĆ	ŽOHORSKA ŠKOLA ZADAR	vesna.ivic@quail.com	
2	Ante Podsić	OSVUOVIJA d.o.o. ZADAR	ante.podsić@osvuo.com.hr	
3	Marija Dvornik	Obitelj Ivičice d.o.o.	info@oil.hr	
4	Boris Joud	JVP Zadar	boris@jvp-zadar.hr	
5	VLADISLAV KRPIŃA	JVP - Zadar	vkrpina@jvp-zadar.hr	
6	IVANA GUGLIELMINI	GRAD ZADAR	ivana.guglielmini@grad-zadar.hr	
7	LARIŠA PAVLOVIĆ-PEJMAN	DU RADOST, ZADAR	radnategice@radost-zadar.hr	
8	INES BAREŠIĆ	DV ROČEPI, ZADAR	ibaresic8@gmail.com	
9	BRANKO BUKIĆ	GRAD ZADAR	bbukić@ymail.com	
10	IVANA ŠARIĆ	GRAD ZADAR	isarić@grad-zadar.hr	

1

	IME I PREZIME	NAZIV USTANOVE	KONTAKT	POTPIS
11	HRVOJE ŠARIĆ	GRAD ZADAR	hrvoje.saric@grad-zadar.hr	
12	ANTE PODSIĆ	SVEUČILIŠTE U ZADRU	apodsić@unizd.hr	
13	FRANJE BRAJKOVIĆ	MO POUČAVANJE MO POUČAVANJE	franje.brakovic@yahoo.com	
14	IVAN JACIPOVIĆ	SVEUČILIŠTE U ZADRU	ijacipov@unizd.hr	
15	MARIN BATUR	GRAD ZADAR	marin.batur@grad-zadar.hr	
16	MICA KATIĆ	GRAD ZADAR	mica.katic@grad-zadar.hr	
17	LINA DOŽE ANKUNIC	GRAD ZADAR	lina.doze-marina@grad-zadar.hr	
18	ANTE UGLETIĆ	SVEUČILIŠTE U ZADRU	augletic@unizd.hr	
19	DARKO KASAR	GRAD ZADAR	darko.kasar@grad-zadar.hr	
20	MATEO SEPIĆ	GRAD ZADAR	mateo.sepic@grad-zadar.hr	
21	VESNA MARŠIĆ	-IL	vesna.marusic@grad-zadar.hr	
22	BOJENA KRAČIĆ	UNIZD	bojena@unizd.hr	
23	Suzana Jurinić	Školarski grad	suzana.jurinic@grad-zadar.hr	
24	Ante Barac	OS PETAR PREPEDIĆ	ante.barac@stale.hr	
25	Zrinka Brkac Klanin	Grad Zadar	zrinka.brkacklanin@grad-zadar.hr	

2

2.2. Fokus grupa 2 – Gospodarstvo i održivost

Predmet istraživanja: stanje u gospodarstvu, turizam i ugostiteljstvo, obrtništvo i poduzetništvo, stanje prirodnih sastavnica okoliša, klimatske promjene i dr.

Mjesto i vrijeme održavanja: Grad Zadar, 28. listopada 2021., 11:00 – 12:45

Izazovi:

- Prevelika orijentacija na masovni turizam koji predstavlja veliki pritisak na povijesnu jezgru grada Zadra.
- Nedostatak kompetentnog kadra u turizmu.
- Strukture vlasništva u gradu koje predstavljaju problem kod otvaranja obrta.
- Zbog velikog broja terasa koje se ne pospremaju kroz noć, grad se ne može kompletno očistiti i pripremiti za novi dan.
- Veliki porast iznajmljivača.
- Glavna ulica nema točno određenu namjenu.
- Ugostiteljski sadržaji nisu regulirani i zbog njihovog prevelikog broja onemogućen je kvalitetan život u gradu.
- Ugostitelji svoje terase uređuju plastičnim cvijećem što narušava izgled grada.
- Uništavanje zelenih površina kako bi se proširile terase ugostiteljskih objekata.
- Nedovoljna kontrola i reguliranje rada ugostiteljskih objekata na Poluotoku.
- Većina obrtnika na Poluotoku pripada djelatnostima turizma i ugostiteljstva.
- Nedovoljna valorizacija gradske tržnice.

Potencijali/potrebe:

- Razvoj/nadogradnja aplikacije sa sadržajima svih uslužnih djelatnosti vezanih uz turizam čime bi se umanjio pritisak na Poluotok.
- Uspostavljanje suradnje između Sveučilišta i TZ na način da se uvede obavezna praksa kako bi studenti već prilikom studiranja stjecali nova iskustva i osposobljavali se za radna mjesta.
- Udruživanje svih apartmana na Poluotoku u objedinjenu i sistematiziranu cjelinu sa zajedničkom recepcijom kako bi se smanjile gužve u ulicama uzrokovane turističkim kretanjima.
- Određivanje nosivih kapaciteta za ugostiteljstvo na Poluotoku i ograničavanje otvaranja novih objekata te regulacija trenutne ponude ugostiteljskih objekata.
- Poticanje tradicijskih obrta na prostoru jezgre čime bi se diversificiralo gospodarstvo.
- Potrebno je poticati mlade ljude da otvore svoja poduzeća te poticati strukovno obrazovanje kako bi se zadovoljile potrebe stanovništva na Poluotoku.
- Potrebno je unaprijediti poslovanje na tržnici i poboljšati njezin izgled kako bi ona bila slika svakodnevnog života u jezgri grada.
- Potrebno je kontinuirano podizati kvalitetu sadržaja u jezgri.
- Reguliranje uređenja terasa kako bi se spriječilo narušavanje izgleda jezgre s plastičnim cvijećem te uvođenje prirodne vegetacije.
- Ozelenjivanje grada u svrhu rashlađivanja prostora, smanjenja porasta temperature i pritiska na klimu.
- Uvođenje automatskog navodnjavanja i ozelenjivanje u svrhu prilagodbe klimatskim promjenama.

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

PLAN UPRAVLJANJA POVIJESNOM JEZGROM GRADA ZADRA

POTPISNA LISTA FOKUS GRUPE

FG2 GOSPODARSTVO I ODRŽIVOST

Kneževa Palača, Zadar, 28. listopada u 11:00 sati

R.br.	Ime i prezime	Institucija/Organizacija	Kontakt	Potpis
1	LINDA ŠUSTERŠIĆ	EKO-ZADAR	dest@ekozadar.hr	
2	MIRNA PETRICIOLI	"NASADI" ZADAR	mirna.petricioli@nasadi.hr	
3	NAJA PETIĆ ŠPIKA	UDRUŽENJE OSOBNIT ZADAR	INFO@UOZ.HR	
4	IVA OLIĆ	TRŽNICA ZADAR	iva@trznica.zadar.hr	
5	DOBRAVKA MILIN	UDRUGA ZAD. UPOTREBNY	dobravka.milin@grupad.com	
6	MARIO PACETIĆ	TZ. ZADAR	dmariota@zadar.tnml	
7	IVICA ŠKRLJEVEČKI	UTV ZADRA - "DONAT"	info@zadarguides.com	
8	MARIO GREČIĆ	UREŠAVANJE	mario.greic@uraz.hr	
9	ĐINKO BIASOLI	HGE - ŽK ZADAR	dbiasoli@hge.hr	
10	DARKO KASAP	Grad Zadar	danko.kasap@grad-zadar.hr	

1

	IME I PREZIME	NAZIV INSTITUCIJE	KONTAKT	POTPIS
11	DINA DOŽE-MARINIĆ	GRAD ZADAR	dina.doze-marinic@grad-zadar.hr	
12	ZRINKA BRKAN KLARIN	Grad Zadar		
13	ANTE ČURKOVIĆ	Grad Zadar		
14	DINA BISIĆ	-/-		
15	IVICA KATIĆ	-/-		
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

2

2.3. Fokus grupa 3 – Kultura i upravljanje zaštićenom baštinom

Predmet istraživanja: identificiranje stanja u kulturi i identificiranje problema u upravljanju zaštićenom kulturnom baštinom te upravljanju kulturnim sektorom

Mjesto i vrijeme održavanja: Grad Zadar, 28. listopada 2021., 13:00 – 15:00

Izazovi:

- Potrebna obnova pojedinih objekata koji se koriste u kulturi.
- Imovinsko-pravni poslovi predstavljaju veliki problem u provedbi projekata i često su razlog daljnjeg zapuštanja kulturne baštine u gradu.
- Nepostojanje kina na prostoru jezgre te problem financija i vlasništva kod otvaranja novog kina (zapuštena tradicija kinooperatera u jezgri).
- Nedostatak izložbenih prostora u Arheološkom muzeju.
- Stanovništvo čuva obnovljene i uređene kulturne sadržaje, međutim javlja se problem pojedinačnih vandala (oštećenja, grafiti).
- Glavni problem razvoja kulturnih sadržaja predstavlja nedostatak stanovništva zbog čega se određeni kulturni sadržaji pripremaju uslijed potražnje uvjetovane turističkim kretanjima.
- Jedan od izazova je kako održati grad da živi cijelu godinu i da lokalno stanovništvo pokazuje interes za kulturne manifestacije.
- Nedostatak originalnosti prilikom imenovanja, ali i organiziranja kulturnih manifestacija.

Potencijali/potrebe:

- Izrađene strategije i planovi razvoja kulture i kulturnih manifestacija predstavljaju dobar početak u upravljanju kulturom na prostoru povijesne jezgre.
- Postoji potreba za aktiviranjem vanjskog prostora Muzeja antičkog stakla za što je planirano otvaranje restauratorske radionice.
- Potrebno je ubrzati imovinsko-pravne procese kako bi se mogla provesti obnova i daljnje korištenje kulturnih sadržaja na prostoru jezgre, a do kad se sudski sporovi ne riješe pokušati osnovati posredničke agencije koje bi omogućile privremeno rješenje kod korištenja kulturne infrastrukture.
- Preseljenje gradske knjižnice na prostor Poluotoka doprinijet će kulturnom razvoju samog Poluotoka čime će stanovnicima Poluotoka biti omogućeno korištenje gradske knjižnice.
- Postoji interes za ponovno pokretanje ljetnog kina, ali i za ponovno pokretanje kina koje će uključivati nove tehnologije.
- Konzervatorski odjel aktivno radi na razvoju i realizaciji kulturnih sadržaja na području jezgre.
- Postoji potreba za edukacijom stanovništva o važnosti kulture na području grada te je potrebno strogo reagirati na devastaciju kulturnih, ali i drugih sadržaja na području jezgre.
- Kako bi se stvorila jedinstven prostor, postoji potreba za originalnim brendiranjem pojedinih manifestacija na području grada, a ne preuzimanje istih od drugih gradova.

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

PLAN UPRAVLJANJA POVIJESNOM JEZGROM GRADA ZADRA

POTPISNA LISTA FOKUS GRUPE

FG3 KULTURA I UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENOM BAŠTINOM

Kneževa Palača, Zadar, 16. rujna u 13.00

R.br.	Ime i prezime	Institucija/Organizacija	Kontakt	Potpis
1	DORIS KURTOV	MCPA Zadar	099/2106583	
2	GLADISTVA PRANOV -ŠIVUMIĆ	GRADNA KULTURNIČKA UDRUGA HROU u ZADRU	091/585 8754	
3	ANAHARIJA ETROVIĆ BORIĆ	~~KLUB~~ MUZEJ ANTIČKOG STAKLA	091/3579 135	
4	ANA JOKOTIĆ KARLEZIĆ	STALNA ULOŽBA CRKVENI MUZEJI	091/5800162	
5	ZINA JOJE MARINIĆ	GRAD ZADAR	091/7551 851	
6	Dorođeja Komber-Kontić	Gradska knjižnica	091 11 00 395	
7	LANA STIPIČIĆ	ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE ZAD. ŽUP.	0915805841	
8	VLASTA MIŠURAC	ZM	0997074567	
9	MATIJA HUZIĆ	DRUŠTVO ARHITEKATA ZADRA (ZDA)	023 36 2075	
10	RUDOLFIK ĐURU	ODJEL ZA KULTURU I HERITAGE	0994377946	

1

	IME I PREZIME	NAZIV INSTITUCIJE/ORGANIZACIJE	KONTAKT	POTPIS
11	IRIS PAVIĆ ĐURU	KAZALIŠTE JUNAKA	098/449-221	
12	ANDREJ FELIĆ	CENTAR NEKAVNA KULTURA	0991720 8342	
13	IGOR MILETIĆ	ME KZD	023 211 129	
14	BARBARA PERANIĆ	ME KZD	023 214 045	
15	LORENA PERIĆ	NARODNI MUZEJ ZADAR	098 8815-182	
16	TOMISLAV KUŠONJ	GRAD ZADAR	023/208 130	
17	JOSIPIVA STAVIŠA	HINK ZADAR	099 545-8907	
18	MARINA BRKIĆ	ARHEOLOŠKI MUZEJ ZADAR	091 4254 089	
19	PETAR KOZINA	DRUŠTVO ARHITEKATA ZADRA	098 915 8221	
20				
21				
22				
23				
24				
25				

2

3. Izvještaj sa sastanka radne skupine

Predmet istraživanja: Razgovor o radnim procesima, podacima i informacijama potrebnim za pisanje PU povijesne jezgre Grada Zadra

Mjesto i vrijeme održavanja: Grad Zadar, 29.10.2021., 10:00 – 11:30

U kratkom uvodu predstavljena je tvrtka Urbanex d.o.o. kao izrađivač Plana te je pokrenuta rasprava o potrebnim informacijama i podacima vezanim za izradu Plana upravljanja povijesnom jezgrom Grada Zadra. Kao glavni izazovi prilikom izrade Plana istaknuto je usklađivanje potreba svih uključenih dionika te je naglašena važnost participacije javnosti prilikom izrade Plana. Gradonačelnik je posebno istaknuo da se treba obratiti pozornost na proces zadržavanja ljudi na Poluotoku i razvojne procese u jezgri, ali i oko nje. U sklopu odjela koji se bavi gospodarenjem imovinom u Gradu Zadru istaknut je problem državnog vlasništva javnih i komunalnih prostora za koje Grad još uvijek nije dobio dopuštenje za korištenje. U sektoru gospodarstva istaknut je problem nedostatka podataka o broju poduzetnika i obrtnika na prostoru jezgre do kojeg je teško doći za što je predloženo korištenje podataka o plaćanju komunalne naknade i spomeničke rente. Od strane URBANEX-a istaknuta je važnost funkcionalne analize prostora. Također je naglašena važnost uključivanja i gradskih društava prilikom prikupljanja podataka o stanju u prostoru. Od strane URBANEX-a naglašena je potreba aktivnog uključivanja i drugih dionika u organizaciju participativnih aktivnosti.

4. IZVJEŠTAJ O ODGOVORIMA PRIKUPLJENIM U ONLINE OBRASCU ZA SUDIONIKE FOKUS GRUPA

Internetski obrazac koji je bio namijenjen kao jedan od elemenata participativnog pristupa pri izradi Plana upravljanja povijesnom jezgrom Grada Zadra, omogućio je dionicima koji sudjeluju u razvoju prostora da iznesu svoje viđenje izazova i mogućnosti u upravljanju navedenim prostorom. Odgovore je dalo ukupno 11 razvojnih dionika iz javnog, privatnog i civilnog sektora Grada Zadra. Četiri osobe koje su dale odgovore na obrazac sudjelovale su na participativnoj radionici s fokus grupama 1 – *Svakodnevni život u povijesnoj jezgri*, jedna osoba sudjelovala je na radionici s fokus grupama 2 – *Gospodarstvo i održivost*, pet osoba je sudjelovalo na radionici s fokus grupama 3 – *Kultura i upravljanje zaštićenom baštinom*, a jedna osoba koja je dala odgovor nije sudjelovala na participativnim radionicama. Osobe koje su sudjelovale u ispunjavanju obrasca mogle su ostaviti svoj kontakt na kraju kako bi ih izrađivači Plana mogli kontaktirati ili pozvati na daljnja događanja vezana uz izradu Plana. Zbog zaštite podataka, osobni podatci osoba nisu istaknuti u ovom izvještaju.

U glavnom dijelu obrasca postavljeno je pet pitanja:

- Koji su izazovi (problemi) s kojima se povijesna jezgra Grada Zadra suočava, a koje ste identificirali u svom sektoru?
- Imate li prijedlog ili ideju za rješenje izazova koje ste naveli?
- Koji su potencijali unaprjeđenja stanja u povijesnoj jezgri Grada Zadra, a koje ste identificirali kroz svoj sektor?
- Koje su prijetnje na županijskoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini za koje smatrate da mogu ugroziti buduće upravljanje i očuvanje povijesne jezgre?
- Imate li kakve dodatne prijedloge, ideje ili komentare za koje smatrate da bi se trebali razmotriti prilikom izrade analitičke podloge za izradu Plana razvoja?

Na prvo pitanje (*Koji su izazovi (problemi) s kojima se povijesna jezgra Grada Zadra suočava, a koje ste identificirali u svom sektoru?*) zaprimljeni su sljedeći odgovori:

1.	<i>Problem turističke opterećenosti Problem prometna u kretanju i u mirovanju Buka na određenim mjestima gdje je koncentracija ugostiteljskih objekata koji rade do kasnijih noćnih sati</i>
2.	<i>Problem odlaganja otpada, nerazvrstavanje suhih frakcija (staklo, papir, plastika)</i>
3.	<i>Stara gradska jezgra prazni se od stanovnika, sadržaja i kao takova sve je manje integrativni faktor (simbol) gradskog ali i šireg identiteta. Pretvaranja jednog prostora u monokulturnu djelatnost (turizam) predstavlja potencijalnu opasnost za održanje jezgre u slučaju poremećaja u tom segmentu gospodarstva.</i>
4.	<i>Povijesna jezgra Grada Zadra suočava se sa demografskim deficitom koji naša škola primjećuje po sve manjem broju upisane djece u prve razrede.</i>
5.	<i>Odumiranje života u povijesnoj gradskoj jezgri.</i>

Izvještaj o provedenim participativnim aktivnostima

6.	<i>Turistifikacija, eksploatacija javnog prostora i kulturne infrastrukture, depopulacija povijesne jezgre i nedostatak integralnog upravljanja vrstama sadržaja koje koriste urbane strukture povijesne jezgre. Gubitak identiteta mjesta. Sagledavanje poluotoka kao "Grada" unutar grada.</i>
7.	<i>- najveći problem i najozbiljnija prijetnja je depopulacija povijesne jezgre - nedostatna edukacija o važnosti i vrijednosti zaštićenog kulturnog dobra - prevelik broj osobnih automobila, potrebno je smanjiti negativan utjecaj prometa na kulturnu baštinu i okoliš</i>
8.	<i>- turistifikacija, - apartmanizacija, - iseljavanje stalnog stanovništva, - iseljavanje javnih funkcija, - neusklađenost cijena i kvalitete nekretnina (izgrađenog prostora), - bezkriterijskom i neplanskom dodjelom velika količina javnog prostora postaje privatna (klubovi, štekati, štandovi, zabavni parkovi... trajno se nastanjuju na ulice, trgove i malobrojne perivoje/parkove istiskujući stalne korisnike/stanare/građane), - slaba komunalna opremljenost/dotrajale instalacije/deficit komunalnog sadržaja (javna pitka voda, signalizacija, javne sanitarije, odlaganje otpada, javni prijevoz, voda-kanalizacija...), - degradacija reprezentativnih dijelova grada (glavne ulice i trgovi) u smislu i ambijenta i sadržaja ("gradsku kavu" zamijenila je trgovina "kineskih" suvenira, kalelarga postaje neuredno sajmište brze hrane, bankomata, sladoleda i jeftinih suvenira, jedinstven primjer perivoja na obali svoj potencijal troši na gramzljivo širenje ugostiteljske ponude...), - izrazita sezonalnost ponude/sadržaja ("zatvoreno zbog preuređenja"), - jako vidljivo neodržavanje javnih i privatnih prostora (npr pozdrav suncu i orgulje, bivša carina, citadela, dvoriša blokova, dužobalni perivoj), - sukob suvremenih potreba stanara/korisnika i konzervatorskih smjernica za očuvanje arhitektonske baštine, - česte nekontrolirane građevinske intervencije izvan zakonski definiranih okvira i procedura (prenamjene, rekonstrukcije), - dugotrajno nepostojanje vizije razvoja i upravljanja prostorom u smislu oblikovanja, organizacije i sadržaja - sve se to događa slučajno, nekontrolirano i često neprimjereno - velike javne investicije bez kvalitetnog plana upravljanja kao što su Kneževa i Providurova palača, Bedemi, Stara tehnička škola, - nepostojanje političke volje za javnim arhitektonskim i/ili urbanističkim natječajima za kapitalne javne projekte, posljednji realizirani projekt dobiven procedurom javnog arh-urb natječaja je bio projekt za preuređenje Trga Petra Zoranića i Poljane Šime Budinića iz 2009. godine, od tada do danas realizirano je ili se još realizira znatan broj javnih kapitalnih projekata koji nisu rezultat arh-urb natječaja -...</i>
9.	<i>Nedovoljna istraženost, prezentacija i valorizacija povijesti i identiteta Zadra.</i>
10.	<i>Zelene površine (poglavito na rivi) su na udaru terasa ugostiteljskih objekata i drugih sadržaja, te parkiranja</i>

11.	<p>- nedostatak prostorno planske dokumentacije u vidu generalnog urbanističkog plana, iako nije obavezan, urbanističkih i detaljnih planova, pogotovo za one dijelove jezgre gdje još postoje „rupe“ i ruševine preostale iz II svjetskog rata</p> <p>- nekontrolirani promet u jezgri koja je, osim kružne prometnice oko poluotoka, sva pješačka zona. Promet kombija i kamiona raznoraznih dostava uništio je kamena popločanja do razine da su neke ulice postale opasne za pješake (ulica Pod bedemom npr.), Vrata sv. Roka i Vrata sv. Krševana fizički se oštećuju prolaskom preširokih vozila, a zbog obilnog prometa prljavština ispušnih plinova vidljiva je u obliku naslaga crne skrame na brojnim kamenim pročeljima i dijelovima arhitektonske plastike</p> <p>- neprovođenje donesenog Komunalnog reda i s tim manje ili više povezane pojave</p>
-----	---

Na drugo pitanje (*Imate li prijedlog ili ideju za rješenje izazova koje ste naveli?*) zaprimljeni su sljedeći odgovori:

1.	<p>Utvrđiti nosivost kapacitete, smanjiti ili ukinuti broj apartmana koji se otvaraju na Poluotoku, te raditi na unaprjeđenju kvalitete turističkog smještaja s poticajima i dodatnim porezima.</p> <p>Iznimno je važno osmisliti način javnog prijevoza koji će smanjiti pritisak na staru gradsku jezgru. Razmisliti o manjim električnim autobusima koji će kružno u kratkim vremenskim periodima voziti od Ravnica po Poluotoku. Potom su tu električne bicikle i romobili, ali i električna plovila.</p> <p>Stvaranje mjesta za noćnu zabavu izvan Poluotoka, mapiranje i zoniranje grada u turističkom smislu.</p>
2.	<p>Edukacija svih skupina građana, od vrtičke dobi do djelatnika javnih ustanova</p>
3.	<p>Jedan od osnovnih problema zašto je stara jezgra neprivlačna za lokalno stanovništvo je nemogućnost dolaska i parkiranja automobilom. Sukcesivno ukidanje parkirnih mjesta na Poluotoku taj je problem dodatno usložilo. U tom smislu trebalo bi izvršiti revalorizaciju pretvaranja bedema u pješačku zonu, koja za sada nije polučila uspjeh. Kao privremenu mjeru trebalo bi omogućiti besplatno parkiranje na Ravnicama (Đil) i na takav način privući lokalno stanovništvo prema staroj jezgri. Razmisliti o području obale Kralja Petra Krešimira IV, koja tijekom najvećeg dijela godine nema nikakvu svrhu, a hortikulturno ne predstavlja bitan segment. Dio rive, uz cestu Mihovila Pavlinovića bi se mogao iskoristiti za parkiranje i/ili za izgradnju dječjih (sportskih) igrališta. U svakom slučaju trebalo bi organizirati smisleni i lako dostupan javni prijevoz za područje Poluotoka. Područje zadarskog Foruma kao prazan i u najvećem dijelu neiskorišten prostor u ovom obliku nije zanimljiv niti turistima što je vidljivo iz komentara na Tripadvisoru. Razmisliti o mogućoj gradnji na Forumu, naravno u jako ograničenom opsegu i uz suglasnost stručne javnosti.</p>
4.	<p>Kontrola apartmanizacije, povlašteni status i određene beneficije za stanovnike poluotoka, iznajmljivanje gradskih prostora i stanova studentima i mladim obiteljima s mogućnošću otkupa, zadržavanje određenih institucija itd.</p>

Izvještaj o provedenim participativnim aktivnostima

5.	Višekratna novčana ulaganja u čitavom dijapazonu ciljanih mjera tijekom dužeg vremenskog razdoblja u svrhu stvaranja povoljne klime i stimuliranje povratka stanovništva na "poluotok".
6.	Očuvanje, planiranje i upravljanje povijesnom jezgrom temeljiti na pristupima koji za cilj imaju očuvati i razvijati identitet mjesta te kvalitetu društvenog života lokalnog stanovništva, van sagledavanja isključivo ekonomske isplativosti.
7.	- potreba je sustavna promidžba o čuvanju i održavanju zaštićenih kulturnih dobara - dopunjavanje postojećih kulturnih, edukativnih sadržaja kako bi se sačuvala vitalnost Grada
8.	-
9.	Više projekata, predavanja, predstavljanja o prošlosti grada široj javnosti, a ne samo stručnjacima.
10.	Točno odrediti lokacije i broj terasa koje bi trebale biti otvorene cijelu godinu. Onemogućiti fizičkim barijerama parkiranje na zelenim površinama.
11.	Rješenja tih problema su očigledna.

Na treće pitanje (*Koji su potencijali unaprjeđenja stanja u povijesnoj jezgri Grada Zadra, a koje ste identificirali kroz svoj sektor?*) zaprimljeni su sljedeći odgovori:

1.	Postoji mogućnost da se dio apartmana pretvori u smještaj za studente i tako bi se ostvarila win-win situacija u kojoj studenti ne bi bili iseljavani u vrijeme ispitnih rokova. Istovremeno bi se umanjio pritisak turista na Poluotok, iznajmljivači ne bi propala uložena sredstva, a Zadar bi bio stvarno prepoznat kao sveučilišni grad.
2.	Izgradnja CGO-a Biljane donje do kraja 2022. godine
3.	Treba aktivirati prostor parka na bedemima uz zgradu Sveučilišta za javnu namjenu.
4.	OŠ Petra Preradovića nema sportsku dvoranu koja je preduvjet za kvalitetan rad, nema parkirnih mjesta, školskog igrališta, a školsko dvorište je posebna tema. Mislim da se u školu treba i mora više ulagati.
5.	Revitalizacija života u povijesnoj gradskoj jezgri kao dijela nematerijalne kulturne baštine s velikim gospodarsko-kulturološkim potencijalom.
6.	Izrada interdisciplinarnе stručne podloge povijesne jezgre (konzervatorska podloga, studija graditeljskih obilježja s krajobrazbom studijom, prometna studija, demografsko socijološka stručna podloga, gospodarsko ekonomska stručna podloga...) Obaveza izrade arhitektonsko urbanističkih natječaja za planiranje, uređenje i izgradnju javnih prostora i povijesnih cjelina. Izrada studije nosivosti turističkih, ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta povijesne jezgre.
7.	- podržati pješački promet u gradskoj jezgri
8.	-
9.	Zadar ima bogatu povijest, kulturu i identitet. O tome svjedoči bogat arhivski materijal.
10.	Na što više zelenih površina postaviti automatsko navodnjavanje. Unošenje novih edukativnih sadržaja u povijesne parkove (edukacijske table, pločice s imenima

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

	<i>biljaka...) organiziranje radionica za predškolsku i školsku djecu, građane Grada, turiste...)</i>
11.	<i>Najvažnije je postojanje volje gradske uprave da vidi te probleme i nastoji ih riješiti.</i>

Na četvrto pitanje (*Koje su prijetnje na županijskoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini za koje smatrate da mogu ugroziti buduće upravljanje i očuvanje povijesne jezgre?*) zaprimljeni su sljedeći odgovori:

1.	<i>Zadržavanje ovog stanja i monokulture turizma.</i>
2.	<i>Klimatske promjene i prirodne katastrofe</i>
3.	<i>Kao što je navedeno, turizam kao jedina djelatnost na zadarskom Poluotoku, izložena je mogućim poremećajima na svjetskom tržištu, a to može imati negativne aspekte za staru jezgru.</i>
4.	<i>Radikalni turizam i apartmanizacija</i>
5.	<i>Na svim razinama prijeti daljnja "muzealizacija" gradske jezgre kroz daljnji proces njezine apartmanizacije, a time i potpunog umrtvljenja života u njoj tijekom zimskim mjeseci.</i>
6.	<i>Turistifikacija, transformacija obalnih gradova Jadrana prema tržišnim zahtjevima.</i>
7.	<i>- Prekomjerni razvoj turizma - Povećanjem broja apartmanskih jedinica u gradskoj povijesnoj jezgri povećava se količina nastalog otpada: potrebno poboljšati mrežu odvojenog skupljanja otpada</i>
8.	<i>-</i>
9.	<i>Gubitak stanovništva, uništavanje i zanemarivanje identiteta i kulturnih spomenika - ovo se ne odnosi samo na nepokretna kulturna dobra, već i na pokretnu (arhivski materijal i sl.) i nematerijalnu kulturnu baštinu (običaji, glazba i sl.), koja lako odlazi u zaborav, a važan je dio svakog identiteta nekog grada.</i>
10.	<i>Preopterećenje povijesne jezgre istim sadržajima, podređivanje jezgre turizmu bez organiziranja suživota sa stanarima u centru.</i>
11.	<i>Pretjerana komercijalizacija i time privatizacija javnog prostora, uglavnom u vidu štekata kafića i restorana sa opremom koja ih prati – tendama, suncobranima, dodatnom rasvjetom, prekrivanjem kamenog popločanja tapetima i daščanim podovima. Sve zajedno tvori kakofoniju koja narušava ambijentalnu vrijednost prostora i zaklanja vrijedne vizure.</i>

Na peto pitanje (*Imate li kakve dodatne prijedloge, ideje ili komentare za koje smatrate da bi se trebali razmotriti prilikom izrade analitičke podloge za izradu Plana razvoja?*) zaprimljeni su sljedeći odgovori:

1.	<i>Molim vas da pogledate smjernice koje su dane u Strategiji razvoja turizma Grada Zadra za razdoblje 2016.–2026. godine</i>
2.	<i>Nemam</i>
3.	<i>Uvijek izbjegavati izbacivanje parkirnih prostora. Takva politika vodi odumiranju gradskog područja.</i>

Izveštaj o provedenim participativnim aktivnostima

4.	<i>Ljude treba zadržati, a i privući osiugravajući im kvalitetan život i dostupnost svih onih stvari koje su potrebne modernom čovjeku u svakodnevnom životu.</i>
5.	<i>Uključiti što je moguće širi krug stručnjaka iz raznih područja, uz svijest da nikakve promjene neće biti moguće postići "preko noći", niti bilo kakvim zabranama ili zakonskim ograničenjima, a moj je dojam da ta činjenica nije bila jasna svim sudionicima fokus grupe, iako je to naglašeno na samom početku sastanka.</i>
6.	-
7.	<i>- diversifikacija turističke ponude - osigurati sigurnost i dostupnost javnog prostora za život, druženje</i>
8.	-
9.	<i>U kontekstu "Plana upravljanja povijesnom jezgrom grad Zadra" Zavod HAZU u Zadru predlaže se projekt: "Obnova i revitalizacija fortifikacijskog dijela gradskih bedema kao stalnog povijesno-muzejskog postava". Kroz ovaj projekt naglasak bi se prvenstveno stavio na obnovu i revitalizaciju fortifikacijskog dijela zidina Grada Zadra koji je kroz povijest, prije svega, imao za svrhu obrambenu funkciju. Još od antičkog vremena i prvih stoljeća postojanja Grada postojala je potreba za njegovom zaštitom i obranom. Kroz stoljeća su se gradski bedemi gradili isključivo u svrhu obrane i navale od neprijateljskih snaga posebno u srednjem vijeku i tijekom turskih navala na grad u 16. stoljeću. Gradske zidine imale su isključivo obrambeni vojni karakter i u tom pogledu bi valjalo "oživjeti" i tako prikazati njihovu stvarnu funkciju kroz povijest. Ukoliko će se pokazati interes od strane Grada Zadra predlagatelj može napisati širi elaborat odnosno prijedlog projekta u kojemu bi se detaljnije opisao prijedlog naslovljenog projekta.</i>
10.	<i>zaštita povijesnih parkova kao spomenika pejzažne arhitekture</i>
11.	<i>Stihijsko sezonsko otvaranje trgovina, fast foodova i slično koji traju jednu sezonu, a zahtijevaju trajne promjene na građevinama. Uz to najčešće nekvalitetnom ponudom doprinose vašarskom dojmu grada. Ove godine su to npr. bili candy shopovi i dućani sa „lanenom“ odjećom izvješenoj po cijelom pročelju trgovina.</i>